

Sygn. akt VI ACa 380/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Barbara Godlewska – Michalak

Sędzia SA – Aldona Wapińska (spr.)

Sędzia SO (del.) – Małgorzata Borkowska

Protokolant: – sekr. sąd. Mariola Frąckiewicz

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. w W.

przeciwko Przewodniczącemu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 21 listopada 2012 r.

sygn. akt XX GC 282/11

I. oddala apelację;

II. zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

VI ACa 380/13

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 11 marca 2011 roku Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji – działając na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2004 r. Nr 253, poz. 2531 ze zm.) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) – w związku ze stwierdzeniem naruszeń §2 pkt 1 Rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 04 listopada 2004 roku w sprawie niższego udziału w programie telewizyjnym audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich (Dz. U. z 2004 r., nr 247, poz. 2483), nałożył na (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W., rozpowszechniającą na podstawie koncesji nr (...) z dnia 08 lipca 2009 r. program telewizyjny pn. (...), karę pieniężną w wysokości 20.000 złotych. W uzasadnieniu Decyzji Przewodniczący wskazał, iż Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przeprowadziła kontrolę kwartalnych wyciągów z ewidencji czasu nadawania audycji europejskich, audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim, audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych oraz audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych w okresie 5 lat

przed rozpowszechnieniem w programie, nadawanych w programie pn. (...) w II i III kwartale 2010 r. nadesłanych przez koncesjonariusza zgodnie z Rozporządzeniem KRRiT z dnia 20 września 2005 r. (Dz.U. Nr 210 poz. 1676 ze zm.). Kontrola wykazała, że nadawca nie realizował wymagań określonych w art. 15a ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji. Przewodniczący stwierdził niższy od wymaganego udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim – w II kwartale 2010 r. audycje tej kategorii stanowiły 26 % kwartalnego czasu nadawania programu, zaś w III kwartale 2010 r. 27,7 % tego czasu, podczas gdy § 2 pkt 1 Rozporządzenia z 04 listopada 2004 roku nakłada obowiązek przeznaczenia co najmniej 29,7 % kwartalnego czasu nadawania tych audycji. Przewodniczący wskazał, iż te same naruszenia przez koncesjonariusza zostały stwierdzone już w 2007 i 2008 r. (we wszystkich kwartałach), w 2009 roku (w I, III i IV kwartale) oraz 2010 roku (we wszystkich kwartałach), co skutkowało poinformowaniem go o stwierdzonych naruszeniach oraz wezwaniem do dostosowania programu do obowiązujących przepisów w zakresie udziału audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim. Przewodniczący podnosił, iż pismem z dnia 21 czerwca 2010 r. poinformował koncesjonariusza o zamiarze nałożenia kary oraz o możliwości złożenia wyjaśnień wraz z możliwością przedstawienia szczegółowego planu działań dostosowujących program do wymagań wynikających z przepisów prawa w tym zakresie. W wyniku powyższego koncesjonariusz poinformował go pismami z dnia 31 marca 2009 r. oraz z dnia 15 lipca 2010 r., że przyczyną niższego udziału tych audycji jest niedostateczna liczba na polskim rynku audycji adresowanych do dzieci w wieku 8-13 lat. Ponadto są trudności z pozyskaniem audycji adresowanych do dzieci, wyprodukowanych przez nadawców innych niż koncesjonariusz. Zadeklarował też, że zwiększy wysiłki zmierzające do pozyskania audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim. Przewodniczący podniósł, iż mimo tych deklaracji koncesjonariusza nie zapewnił on w programie wymaganego przepisami udziału audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim. Tym samym w przypadku stwierdzenia naruszeń obowiązków wynikających z przepisów art. 15 ust. 1-3, art. 15a ust. 1, art. 16 ust. 1-3, art. 16a ust. 1-6, art. 16b, art. 16c, art. 17 ust. 1-7, art. 18 ust. 1-5b, art. 20 ust. 1, art. 20b ust. 1 i 6 ustawy o radiofonii i telewizji oraz przepisów wydanych na podstawie art. 15 ust. 4, art. 15a ust. 2, art. 16 ust. 4, art. 17 ust. 8 i art. 18 ust. 6 tej ustawy, Przewodniczący zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji wydaje decyzję nakładającą na nadawcę karę pieniężną w wysokości do 50 % rocznej opłaty za używanie częstotliwości przeznaczonej do nadawania programu, a w przypadku gdy nadawca nie uiszcza takiej opłaty – karę pieniężną w wysokości do 10 % przychodu nadawcy osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Wskazał, iż nałożona kara nie narusza zakazu określonego w art. 53 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji, albowiem odnosi się wyłącznie do naruszeń stwierdzonych w II i III kwartale 2010 roku.

Powyzszą decyzję w całości zaskarżyła odwołaniem (...) Spółka z o.o., zarzucając niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a także naruszenie prawa materialnego poprzez niewłaściwe jego zastosowanie. Wskazując na powyższe strona powodowa wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości oraz zwrot kosztów postępowania w sprawie. W uzasadnieniu wskazała, iż mimo obowiązku wynikającego z treści art. 77 §1 k.p.a. Przewodniczący nie wziął pod uwagę, iż (...) jest programem przeznaczonym dla dzieci i młodzieży, zaś na polskim rynku nie istnieją praktycznie produkcje polskie adresowane do widzów w wieku 8-13 lat. Sporadycznie produkowane przez Telewizję (...) S. A. audycje nie są kierowane do szerszej dystrybucji. (...) starając się sprostać wymogom emisji audycji polskich produkuje własne audycje, ponosząc z tego tytułu znaczne nakłady własne. Niższy od wymaganego przepisami prawa udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w II i III kwartale 2010 r. wynika więc wyłącznie z niedostępności na polskim rynku audycji zgodnych z profilem programu (...). W zakresie naruszenia prawa materialnego odwołująca się Spółka wskazała, iż właściwe przepisy prawa regulujące omawianą materię są aktualnie niedostosowane do istniejących realiów i sytuacji rynkowej, co było wielokrotnie sygnalizowane Przewodniczącemu w kierowanej do niego korespondencji. Tym samym brak osiągnięcia minimalnych wskaźników procentowych udziału audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim wynika z przyczyn obiektywnych, niezależnych od odwołującej się. Powyższe winno skutkować tym, iż nie powinna na nią być nakładana w ogóle kara pieniężna, zaś kara wymierzona jest wysoka i dolegliwa dla (...), obniżając możliwości spełnienia przez spółkę wymaganych przepisami prawa określonych kwot programowych. Podniosła, że zaskarżona decyzja nie zawiera szerszego uzasadnienia co do wysokości kary i odwołuje się jedynie do podstawy tej kary. Z ostrożności Spółka podniosła, iż ewentualna kara – z uwagi na podniesione okoliczności i brak zawinięcia po stronie

(...) – winna mieć charakter minimalny i symboliczny, dlatego - na wypadek nieuwzględnienia odwołania co do zasady – wносиła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez maksymalne obniżenie kary.

Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wniósł o oddalenie odwołania w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych, W uzasadnieniu podtrzymał swoje stanowisko zawarte w decyzji, przytaczając przepisy art. 15a ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, §2 pkt 1 Rozporządzenia z dnia 04 listopada 2004 roku oraz §5 ust. 3 Rozporządzenia z dnia 20 września 2005 roku. Nadto wskazał, iż na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji w zw. z §2 ust. 1 Rozporządzenia, został zobligowany w przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązków ww. przepisów do wydania decyzji w przedmiocie nałożenia kary na odwołującą się. Odnosząc się do zarzutu nie wyjaśnienia wszystkich okoliczności Przewodniczący podniósł, iż obowiązek nałożenia kary wynikający z art. 53 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji nie uzależnia możliwości nałożenia kary od winy nadawcy, a zatem nie nakłada w ogóle na organ obowiązku badania tej przesłanki. Podkreślił, że organ pomimo stwierdzonych naruszeń w latach 2007 - 2009 nie nakładał kary, mając na uwadze przywołane przez odwołującą się okoliczności, przy czym zwracał uwagę na konieczność podjęcia działań niezbędnych do doprowadzenia do zgodności udziału przedmiotowych audycji z wymogami prawa, jednakże takie dostosowanie nie nastąpiło. W ocenie Przewodniczącego trudności w pozyskaniu przedmiotowych audycji nie mogą stanowić usprawiedliwienia dla utrzymującego się stanu naruszenia prawa. Jednocześnie wskazał, iż przepis art. 77 §7 k.p.a. nie jest przedmiotem oceny i analizy sądu powszechnego, albowiem sąd ten rozstrzyga sprawę merytorycznie, zaś postępowanie przed organem jest warunkiem dopuszczalności prowadzenia postępowania przed tym sądem. Ponadto podniósł, iż zarzut naruszenia prawa materialnego nie został sprecyzowany, przy czym z treści uzasadnienia można się domyślać, że dotyczy art. 53 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji. Zdaniem pozwanego nałożona na odwołującego się kara w wysokości 20.000 zł – z uwagi na wysokość przychodu odwołującego się – była zdecydowanie niższa od kary maksymalnej, która mogła wynosić 140.035.700 zł , a jednocześnie w jego ocenie nie jest nadmiernie dolegliwa.

W toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji doszło do przekształcenia formy działalności strony powodowej ze spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na spółkę akcyjną (KRS – k 76 – 79).

Wyrokiem z dnia 21 listopada 2012 r., sprostowanym postanowieniem z dnia 12 listopada 2013 r., Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił odwołanie w całości i zasądził od (...) S.A. w W. na rzecz Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji kwotę 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Podstawą rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego były następujące ustalenia:

Spółka (...) wpisana jest do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie pod nr KRS (...). Prowadzi ona działalność radiowo - telewizyjną, w tym w zakresie rozpowszechniania programu (...), na podstawie koncesji nr (...) z dnia 08 lipca 2009 roku. (...) jest programem przeznaczonym dla dzieci i młodzieży w wieku 8 - 13 lat.

W latach 2007 - 2008 (...) w zakresie udziału w programie telewizyjnym audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim nie osiągała minimalnych progów określonych w ustawie o radiofonii i telewizji oraz Rozporządzeniu z dnia 04 listopada 2004 roku we wszystkich kwartałach, w roku 2009 w I, III i IV kwartale i w 2010 roku we wszystkich kwartałach. Pismami z dnia 25 marca 2008 roku, 27 lutego 2009 roku i 17 marca 2010 roku Przewodniczący poinformował (...), że z nadesłanych wyciągów z ewidencji czasu nadawania audycji europejskich, audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim, audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych oraz audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem w programie wynika, iż w kilku programach nadawanych przez tę spółkę w roku 2007, 2008 oraz w III i IV kwartale 2009 roku nie były realizowane wymagania ustawowe, w tym w programie (...).

W dniu 21 czerwca 2010 r. znak (...) Przewodniczący poinformował (...) o zamiarze nałożenia kary w związku ze stwierdzonym brakiem realizacji wymogów ustawowych w zakresie czasu nadawania audycji europejskich, audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim, audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych oraz audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem,

w tym w programie (...). W odpowiedzi z dnia 15 lipca 2010 r. (...) złożyła wyjaśnienia i przedstawiła plan naprawczy. Wskazała, iż niższy od wymaganego udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w I kwartale 2010 roku na antenie programu (...) wynikał wyłącznie z niedostępności na polskim rynku audycji zgodnych z profilem tego programu. Aby dostosować ofertę programu (...) do warunków ustawowych (...) stale zwiększa udział audycji wytwarzanych pierwotnie w języku polskim poprzez produkowanie we własnym zakresie audycji dla widzów powyżej 7 lat. Są to cykle audycji: (...), (...). (...), (...), (...) i (...).

W II i III kwartale 2010 r. (...) w zakresie emisji audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim nie osiągała minimalnych progów określonych w ustawie o radiofonii i telewizji oraz Rozporządzeniu z dnia 04 listopada 2004 roku, ponieważ miała trudności z pozyskaniem takich audycji. Wynikało to ze znikomej produkcji na rynku takich audycji adresowanych do widzów w wieku 8 - 13 lat, trudności z pozyskaniem praw do audycji wytworzonych przez (...) czy wysokich cen do praw za stare produkcje jak np. (...). Stacja (...) rozpoczęła produkcję własnych audycji, jednakże jest to proces kosztowny i długotrwały.

W dniu 16 grudnia 2010 r. w Departamencie Koncesyjnym Biura KRRiT została sporządzona notatka służbowa dotycząca wysokości kary pieniężnej nakładanej na nadawcę na podstawie art. 53 ust. 1 i 2 ustawy o radiofonii i telewizji w odniesieniu do (...). Wskazano w niej, iż spółka ta osiągnęła w 2009 r. przychód ze sprzedaży w wysokości 1.224.258 tys. złotych, z pozostałych przychodów operacyjnych w wysokości 123.906 tys. złotych, z przychodów finansowych w wysokości 52.193 tys. złotych co daje kwotę 1.400.357 tys. złotych, zaś zysk netto wyniósł 138.834 tys. złotych. Tym samym kara w wysokości 10 % przychodu nadawcy wynosi 140.035,7 tys. złotych.

Decyzją nr (...) z dnia 11 marca 2011 r. Przewodniczący działając na podstawie art. 53 ust. 1 w związku ze stwierdzeniem naruszeń §2 pkt 1 Rozporządzenia z dnia 04 listopada 2004 roku oraz art. 104 k.p.a. nałożył na (...) rozpowszechniającą na podstawie koncesji nr (...) z dnia 08 lipca 2009 r. program telewizyjny pn. (...) karę pieniężną w wysokości 20.000 złotych za naruszenia w II i III kwartale 2010 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd pierwszej instancji ustalił na podstawie akt postępowania administracyjnego i innych dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, a także zeznań świadka J. A.. Sąd ten dał wiarę powyższym dokumentom oraz zeznaniom świadka, gdyż ich prawdziwość i wiarygodność w świetle wszechstronnego rozważenia zebranego materiału nie nasuwała żadnych wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie bowiem zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Sąd pierwszej instancji wskazał, iż zgodnie z treścią art. 56 ust. 1 i 2 ustawy o radiofonii i telewizji od decyzji Przewodniczącego Krajowej Rady wydanych na podstawie art. 10 ust. 4 oraz art. 53 – 54 służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu gospodarczego, zaś w postępowaniu w sprawach odwołań od decyzji, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące spraw z zakresu przeciwdziałania praktykom monopolistycznym. Powyższe oznacza, iż sąd rozpoznaje sprawę co do meritum, a zatem ocenia całokształt materiału zgromadzonego w aktach sprawy oraz trafność zarzutów podniesionych w oparciu o te dowody w oparciu o regulacje art. 479²⁸ - 479³³ k.p.c. Tym samym o rozstrzygnięciu sprawy decydują przepisy zarówno części dotyczącej postępowania odrębnego w sprawach gospodarczych, jak i części ogólnej k.p.c. Sąd pierwszej instancji podzielił stanowisko Przewodniczącego, iż przepis art. 77 §7 k.p.a. nie jest przedmiotem oceny i analizy sądu powszechnego, który rozstrzyga sprawę merytorycznie, zaś postępowanie przed organem jest warunkiem dopuszczalności prowadzenia postępowania przed tym sądem (por. wyrok SN z 29 maja 1991 roku, sygn. akt III CRN 120/91, postanowienie SN z dnia 11 sierpnia 1999 roku, sygn. akt I CKN 351/99, wyrok SN z dnia 19 stycznia 2001 roku, sygn. akt I CKN 1036/98, z których wynika brak możliwości podnoszenia zarzutów naruszenia postępowania administracyjnego przez tut. Sądem). Wniesienie do sądu odwołania od decyzji administracyjnej wszczynają cywilne - pierwszoinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sąd dokonuje własnych ustaleń, rozważając całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie.

Sąd Okręgowy wskazał, iż istotą sporu w niniejszej sprawie była wykładnia art. 53 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, zgodnie z którym jeżeli nadawca narusza obowiązek wynikający z przepisów art. 14a ust. 1 i 2, art. 15 ust. 1, 2 i 3, art. 15a ust. 1, art. 16 ust. 1–6, art. 16a, art. 16b ust. 1–3, art. 16c, art. 17 ust. 1–7, art. 17a ust. 1–7, art. 18 ust. 1–5b, art. 18a ust. 1, art. 20 ust. 1, art. 20b ust. 1 i 6, art. 20c ust. 1–5, art. 43 ust. 2, art. 43a ust. 1 lub z przepisów wydanych na podstawie art. 14a ust. 3, art. 15 ust. 4, art. 15a ust. 2 i 3, art. 16 ust. 7, art. 16b ust. 3b, art. 17 ust. 8, art. 17a ust. 9, art. 18 ust. 6 i art. 18a ust. 2 lub nie zastosował się do wezwania, o którym mowa w art. 43a ust. 2, Przewodniczący KRRiT wydaje decyzję nakładającą na nadawcę karę pieniężną w wysokości do 50 % rocznej opłaty za używanie częstotliwości przeznaczonej do nadawania programu, a w przypadku gdy nadawca nie uiszcza opłaty za częstotliwość, karę pieniężną w wysokości do 10 % przychodu nadawcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, uwzględniając zakres i stopień szkodliwości naruszenia, dotychczasową działalność nadawcy oraz jego możliwości finansowe.

W ocenie Sądu pierwszej instancji wskazanego przepisu nie można wyklądać inaczej, jak w ten sposób, iż jeżeli nadawca narusza obowiązek wynikający z przepisów enumeratywnie w nim wskazanych, Przewodniczący jest zobowiązany wydać decyzję nakładającą na nadawcę karę pieniężną, w wysokości nie przekraczającej 50 % rocznej opłaty za używanie częstotliwości przeznaczonej do nadawania programu, bądź 10 % przychodu nadawcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Użycie w tym przepisie sformułowania „wydaje decyzję nakładającą na nadawcę karę pieniężną” wskazuje bowiem, iż brak jest możliwości odstąpienia od jej wydania. W ocenie Sądu brak jest podstaw do przyjęcia, iż uwzględnienie zakresu i stopnia szkodliwości naruszenia, czy dotychczasowej działalności nadawcy oraz jego możliwości finansowych odnosi się do samego obowiązku nałożenia kary, albowiem redakcja wskazanego przepisu oznacza, że powyższe kryteria dotyczą jedynie wysokości kary obligatoryjnie nakładanej na nadawcę. Sąd pierwszej instancji powołał się na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia 14 stycznia 2010 r. (III SK 15/09), który dokonując wykładni art. 53 ust. 1 i 2 ustawy o radiofonii i telewizji w kontekście przepisu art. 10 ust. 3 i 4 tej ustawy stwierdził, że: „Zważyć bowiem należy, że cel, przedmiot i charakter przepisów art. 53 ust. 1 i 2 ustawy są strukturalnie, merytorycznie i funkcjonalnie odmienne od celów, przedmiotu i charakteru przepisów art. 10 ust. 3 i 4 ustawy. Celem uregulowań zawartych w art. 10 ust. 3 i 4 jest zapewnienie przewodniczącemu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji sprawowania w granicach określonych ustawą kontroli działalności nadawców (art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy); przepisy te mają niewątpliwie charakter publicznoprawnych przepisów ustrojowo - kompetencyjno - proceduralnych. Tymczasem przepisy art. 53 ust. 1 i 2 ustawy są przepisami określającymi przesłanki odpowiedzialności prawnej nadawców za naruszenie obowiązków ustawowych określonych w art. 53 ust. 1, sankcję za naruszenie tych obowiązków, warunki określania wysokości kary pieniężnej oraz formę jej nakładania” i dalej „(..) przepis art. 53 ust. 1 ustawy jako jedyną przesłankę wymierzenia kary pieniężnej nadawcy, wymienia naruszenie przez nadawcę wymienionych w nim przepisów ustawy, a zatem przesłanką taką nie jest uprzednie wykorzystanie przez przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji kompetencji określonych w art. 10 ust. 3 i 4 ustawy, a zatem w pierwszej kolejności wezwanie nadawcy do zaniechania działań w zakresie tworzenia i rozpowszechniania programów naruszających przepisy ustawy, uchwały Krajowej Rady lub warunki koncesji, a następnie wydanie decyzji nakazujących zaniechania przez nadawcę takich działań. Ponadto, zgodnie z przepisem art. 53 ust. 1 ustawy Przewodniczący KRRiT Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji „wydaje decyzję nakładającą na nadawcę karę pieniężną”, co oznacza, że w razie stwierdzenia naruszenia przez nadawcę obowiązku wynikającego z ustawy, takiego jak obowiązek wynikający z art. 18 ust. 1 i 2 ustawy, Przewodniczący KRRiT Krajowej Rady jest obowiązany do nałożenia takiej kary pieniężnej na nadawcę naruszającego obowiązki ustawowe. Stwierdzenie przez przewodniczącego Krajowej Rady, że nadawca naruszył obowiązek wynikający z ustawy nie musi jednak następować w trybie przewidzianym w art. 10 ust. 3 i 4 ustawy; wystarczy, że dowie się o takim działaniu nadawcy stanowiącym naruszenie tego obowiązku w inny sposób”.

Mając powyższe na względzie, Sąd pierwszej instancji doszedł do przekonania, iż nałożenie na odwołującą się kary pieniężnej w zaskarżonej decyzji było w pełni uzasadnione. Zostało bowiem stwierdzone naruszenie przez (...) obowiązujących ją przepisów prawa, co obligowało Przewodniczącego do nałożenia na nią kary finansowej. Za nieskuteczną Sąd ten uznał linię obrony skarżącej spółki zmierzającą do wykazania, iż wykonanie obowiązków wynikających ze wskazanych przepisów ustawy i Rozporządzenia było niemożliwe. Pomimo że w II i III kwartale 2010 roku, podobnie jak w poprzednich latach, były trudności z uzyskaniem z rynku lub wyprodukowaniem we własnym

zakresie wymaganej liczby audycji w języku polskim, to jednak – zdaniem Sądu Okręgowego – nie można uznać, iż powodowało to obiektywną niemożliwość wykonania nałożonych w tym względzie przez przepisy obowiązków. Wprawdzie z zeznań świadka wynika, iż wytworzenie przez (...) własnych audycji w języku polskim jest kosztowne i długotrwałe, to brak jest jednak dowodów na to, iż pozostaje to niemożliwe.

Odnosząc się do wysokości kary pieniężnej nałożonej na (...) w aspekcie kryteriów wskazanych w art. 53 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, Sąd pierwszej instancji wskazał, iż w roku podatkowym 2009 odwołująca się uzyskała przychód w wysokości 1.430.357 tys. złotych, zatem maksymalna wysokość kary wynosiłaby 140.035,7 tys. złotych. Tym samym nałożenie kary w wysokości 20.000 złotych oznacza, iż Przewodniczący uwzględnił trudności odwołującej się w pozyskiwaniu audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim. Sytuacja finansowa (...), w tym wynikająca z notatki służbowej złożonej na rozprawie w dniu 28 czerwca 2012 roku, obrazującej przychody spółki w 2010 roku, zdaniem Sądu Okręgowego, pozwala na uiszczenie tej kary bez uszczerbku dla aktywów przedsiębiorstwa i w żadnym wypadku nie można uznać, że będzie ona stanowić nadmierne obciążenie finansowe dla dalszego wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej. Sąd pierwszej instancji podkreślił, iż przez kilka lat, w których stwierdzano analogiczne naruszenia Przewodniczący nie karał odwołującej, dając jej czas i możliwość dostosowania swej działalności do przepisów obowiązującego prawa, co jednak nie nastąpiło. Przewodniczący słusznie więc nałożył karę, która z jednej strony nie jest szczególnie dolegliwa w zestawieniu ze skalą działalności odwołującej się, ale jednocześnie może odnieść skutek w postaci skłonienia nadawcy do dostosowania swej działalności do przepisów obowiązującego prawa.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy – nie znajdując podstaw do uwzględnienia odwołania – oddalił je na podstawie art. 479^{31a} § 1 k.p.c. w zw. art. 56 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji. O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z art. 98 k.p.c. w zw. z §6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego w całości zaskarżył apelacją powód (...) S.A. z siedzibą w W., zarzucając:

- błąd w ustaleniach faktycznych i związany z nim naruszenie przepisów prawa procesowego w postaci art.233 par. 1 k.p.c. poprzez błędne ustalenie, z naruszeniem swobodnej oceny dowodów, iż w istniejącym stanie faktycznym nie istniały obiektywne, niezawinione przez powoda okoliczności uniemożliwiające osiągnięcie wskaźników pomimo, iż z prawidłowo ocenionego materiału dowodowego taki wniosek nie wynika.

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 53 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji poprzez błędną jego wykładnię poprzez uznanie, iż fakt obiektywnego, niezawinionego przez nadawcę braku osiągnięcia wymaganych prawem wskaźników procentowych w przedmiotowym programie telewizyjnym nie ma znaczenia dla zasadności zastosowania tego przepisu co do zasady i nie stanowi przesłanki uchylającej odpowiedzialność takiego nadawcy z tego przepisu.

Apelujący uzasadniał powyższe zarzuty podnosząc takie same argumenty, jak w odwołaniu od zaskarżonej decyzji.

Wskazując na powyższe apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy przez uchylene w całości decyzji Nr (...) Przewodniczącego (...) z dnia 11 marca 2011 r. oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania w sprawie, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

Pozwany Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wnosił o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego od powoda na rzecz pozwanego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie, bowiem zarówno ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy, jak i ich ocena prawna są prawidłowe. Sąd Apelacyjny w pełni je podziela i przyjmuje za własne.

Zdaniem Sądu drugiej instancji całkowicie chybiony jest podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału – a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności – por. wyrok SN z dnia 17 listopada 1966 r., II CR 423/66, OSNPG 1967, nr 5–6, poz. 21; uzasadnienie wyroku SN z dnia 24 marca 1999 r., I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, nr 10, poz. 382; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 11 lipca 2002 r., IV CKN 1218/00, LEX nr 80266; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 18 lipca 2002 r., IV CKN 1256/00, LEX nr 80267).

W literaturze przyjmuje się, że moc dowodowa oznacza siłę przekonania uzyskaną przez sąd wskutek przeprowadzenia określonych środków dowodowych na potwierdzenie prawdziwości lub nieprawdziwości twierdzeń na temat okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Innymi słowy – moc dowodowa to przekonanie sądu, jakie uzyskał po przeprowadzeniu dowodu o istnieniu lub nieistnieniu określonego faktu, którego dowód dotyczył (zob. wyrok SA w Gdańsku z dnia 5 maja 2009 r., I ACa 111/09, Przegląd Orzecznictwa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku 2009, nr 1, poz. 58, wyrok SA w Poznaniu z dnia 22 grudnia 2005 r., I ACa 540/05, Lex nr 186125). Taka ocena obejmuje wskazanie, które z faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy zaistniały, bądź nie zaistniały.

Wiarygodność decyduje o tym, czy określony środek dowodowy, ze względu na jego indywidualne cechy i obiektywne okoliczności, zasługuje na wiarę (por. Jakubecki Andrzej (red.), Bodio Joanna, Demendecki Tomasz, Marcewicz Olimpia, Telenga Przemysław, Wójcik Mariusz P.: Komentarz aktualizowany do ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz do art. 233 Kodeksu postępowania cywilnego, LEX/el., 2012, nr 135627). Ocena wiarygodności dowodu odnosi się zatem do źródła informacji (środka dowodowego). Dokonując oceny sąd określa, czy środek dowodowy z uwagi na jego cechy indywidualne i okoliczności obiektywne zasługuje na wiarę. Podstawą selekcji dowodów jest zatem ich wiarygodność. Natomiast kryteriami oceny wiarygodności są doświadczenia życiowe, inne źródła wiedzy, poprawność logiczna, prawdopodobieństwo wersji. W orzecznictwie podkreślono, że "Ramy swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1) wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego" (zob. wyrok SN z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98, Lex nr 41437, wyrok SA w Szczecinie z dnia 17 września 2008 r., I ACa 1195/06, Lex nr 516569; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 15 lutego 2000 r., III CKN 1049/99, LEX nr 51627; uzasadnienie wyroku SN z dnia 16 maja 2000 r., IV CKN 1097/00, LEX nr 52624; uzasadnienie wyroku SN z dnia 29 września 2000 r., V CKN 94/00, LEX nr 52589; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 listopada 2000 r., IV CKN 1383/00, LEX nr 52544; uzasadnienie wyroku SN z dnia 14 marca 2002 r., IV CKN 859/00, LEX nr 53923; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 16 maja 2002 r., IV CKN 1050/00, LEX nr 55499; uzasadnienie wyroku SN z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00, LEX nr 56906; uzasadnienie wyroku SN z dnia 27 września 2002 r., IV CKN 1316/00, LEX nr 80273; J. Klich-Rump, Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia sądowego w procesie cywilnym, Warszawa 1977, s. 135).

Dopuszczenie się obrazy art. 233 § 1 k.p.c. przez sąd może polegać albo na przekroczeniu granic swobody oceny wyznaczonej logiką, doświadczeniem, zasadami nauki albo też na niedokonaniu przez sąd wszechstronnego rozważenia materiału sprawy. W tym drugim przypadku wyciągnięte przez sąd wnioski mogą być logiczne i zgodne z doświadczeniem życiowym, jednakże sąd czyni je w oparciu o część materiału dowodowego, a pozostałą część tego materiału, która pozwoliłaby na wyciągnięcie innych wniosków, pomija. Swobodna ocena dowodów rozumiana jak wyżej jest prawem sądu orzekającego – stąd kontrola prawidłowości tej oceny dokonywana przez sąd odwoławczy musi być z reguły ostrożna, pamiętać bowiem należy o tym, iż sąd odwoławczy w tym zakresie dokonuje prawidłowości

oceny dowodów, których sam nie przeprowadził (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 2012-10-03, I ACa 435/12, LEX nr 1223148

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga zatem wykazania, że sąd pierwszej instancji uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 2012-10-12, I ACa 209/12, LEX nr 1223145). Jeżeli bowiem z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 2012-09-19, I ACa 568/12, LEX nr 1223461). Prawidłowe zarzucenie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga więc wskazania konkretnego dowodu przeprowadzonego w sprawie, którego zarzut ten dotyczy i podania, w czym skarżący upatruje wadliwą jego ocenę.

W sprawie niniejszej apelujący zarzuca naruszenie przez Sąd Okręgowy w zaskarżonym wyroku 233 § 1 k.p.c. poprzez błędne ustalenie, że w przedmiotowej sprawie istniały obiektywne, niezawinione przez Powoda okoliczności uniemożliwiające osiągnięcie wymaganych wskaźników. Tymczasem kwestia ta należy nie do sfery ustaleń faktycznych, ale oceny prawnej. Natomiast stan faktyczny w przedmiotowej sprawie nie był sporny - powód nie kwestionował bowiem braku realizacji treści art. 15 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji w programie (...) w zakresie udziału wskazanych w ww. przepisie audycji w programie.

Sąd pierwszej instancji słusznie zatem uznał, iż spór w przedmiotowej sprawie ma charakter *stricte* prawny. Nie kwestionowany przez powoda fakt naruszenia art. 15 ust. 1 ww. ustawy jest wystarczającą podstawą do wydania na podstawie art. 53 ust. 1 ww. ustawy, decyzji o nałożeniu kary na nadawcę w wysokości, której górna granica została wskazana w tym przepisie. Jak słusznie podkreślił Sąd Okręgowy, nałożenie kary w przedmiotowej sprawie miało charakter obligatoryjny, bowiem treść powyższego przepisu obliguje Przewodniczącego KRRiT do nałożenia kary w przypadku naruszenia wymienionych enumeratywnie przepisów, w tym art. 15 ust. 1. Sąd oparł się również na zeznaniach świadek J. A., która zeznała iż wytworzenie własnych audycji w języku polskim jest kosztowne i długotrwałe, jednocześnie jednak w materiale dowodowym brak jest dowodu wskazującego, iż pozostaje to niemożliwe. Zatem Sąd słusznie wskazał oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy, iż trudności w pozyskaniu odpowiednich audycji dla programu (...) nie mogą wskazywać na obiektywną niemożliwość wykonania ustawowych obowiązków w tym zakresie. Zauważyć ponadto należy, iż nawet brak zawinienia nadawcy w naruszeniu obowiązku wynikającego z art. 15 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, nie zwalnia go z odpowiedzialności przewidzianej w art. 53 ust. 1 tej ustawy.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, iż brak realizacji wymogów ustawowych co do udziału tzw. kwot, wynikających z art. 15 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji był wystarczającą podstawą do nałożenia kary na podstawie art. 53 ust. 1 ww. ustawy. Sąd pierwszej instancji dokonał szczegółowej wykładni tego przepisu trafnie uznając, iż wynikająca z niego odpowiedzialność nadawcy ma charakter obiektywny. Nie doszło zatem również do naruszenia prawa materialnego. Zasadność nałożenia kary przez Przewodniczącego KRRiT nie może bowiem budzić wątpliwości, w szczególności przy wymierzeniu kary w wysokości 20.000 zł wobec górnej granicy ok. 140.000 tys. zł. Okoliczność trudności w pozyskaniu odpowiednich audycji dla spełnienia wymogu z art. 15 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, została uwzględniona przez Organ przy wymiarze kary. Jednocześnie Sąd pierwszej instancji zasadnie uznał, iż spółka bezpodstawnie twierdzi, że niemożliwe jest spełnienie wymogów ustawowych. Trudności w pozyskaniu odpowiednich audycji nie mogą bowiem dowodzić braku obiektywnych możliwości ich pozyskania.

Mając na uwadze powyższe należało uznać apelację powoda za niezasadną, zaś zarzuty w niej podniesione - jedynie za polemikę z wyrokiem Sądu Okręgowego, nie wykazującą żadnego naruszenia prawa, które mogłoby stanowić podstawę do zmiany lub uchylenia zaskarżonego wyroku. Dlatego też na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w

sentencji wyroku, o kosztach procesu za drugą instancję rozstrzygając stosownie do wyniku sporu na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c.